

[Aksel Larsen.]

være villige til at bruge deres flertal til at vedtage en suverænitetsopgivende lov, behersker størsteparten af dagspressen og derigennem vil være i stand til at holde deres vælgere praktisk talt i uvidenhed om, at der overhovedet er noget på færde, sådan at folkeafstemningen udarter til en ren karikatur, hvor det store flertal af vælgerne, enten fordi de ikke ved, der sker noget, eller fordi de regner det for noget ganske uvæsentligt, bliver hjemme, medens afgørelsen skal træffes af et mindretal af vælgerne, hvor det naturligvis kan være svært at mobilisere 30 pct. af samtlige vælgere til at stemme imod. Det vil være langt mere rimeligt, om man forlanger en positiv stillingtagen fra vælgerne side, at man fastsætter en minimumsprocent af de vælgere, som skal stemme for at godkende den pågældende lov. Det vil være så meget mere rimeligt, som en suverænitetsopgivelse efter den foreslåede § 20 i mange tilfælde, ja, måske i alle, vil være ensbetydende med en større eller mindre faktisk grundlovsrevision.

Når man nu i selve grundlovsforlaget fastslår, at grundlovsrevisioner kun skal kunne foretages, hvis de godkendes af vælgerne under ganske bestemte omstændigheder, så forekommer det os både logisk og rimeligt, at man bringer de samme bestemmelser til anvendelse, hvor det drejer sig om vælgerne godkendelse af love om suverænitetsopgivelse vedtaget i henhold til § 20.

Derfor foreslår vi, at sådanne folkeafstemninger skal foregå, ikke efter reglerne i § 42, men efter reglerne i § 89, hvor det siges, at har et flertal af de i afstemningen deltagende og mindst 40 pct. af samtlige stemmeberettigede afgivet deres stemme for folketingets beslutning og stadfæstes denne af kongen, er den lov.

Vi synes, at både af hensyn til den uhyre betydning man må tillægge en lov om suverænitetsopgivelse, og fordi dette i allerhøjeste grad må anses for at være analogt med en grundlovsændring, er det rimeligt, at man bringer reglerne efter § 89 i anvendelse, at man som minimum forlanger, at i hvert fald skal 40 pct. af samtlige vælgere positivt have sagt, de ønsker at opgive suveræniteten, for at en sådan suverænitetsopgivende lov kan træde i kraft.

Jeg anbefaler nu i den ellefte time folketingets ærede medlemmer at tænke over

dette ændringsforslag, og jeg håber, resultatet af eftertanken må blive, at man erkender dets rigtighed, og at man stemmer for det.

Formanden: Forhandlingerne drejer sig nu udelukkende om dette ændringsforslag.

Statsministeren (Erik Eriksen): Jeg beklager, at det ærede medlem først nu, ved tredje behandling, stiller sit ændringsforslag til § 20 i grundlovsforlaget. Det er jo sådan, at netop denne og også den foregående paragraf, der begge omhandler Danmarks forhold til andre stater, har været genstand for en meget indgående behandling i forfatningskommissionen, og der har jo både her og i folketingsudvalget været rig anledning til at fremkomme med det ændringsforslag, der nu foreligger. Jeg skal derfor kun sige, at en diskussion om dette ændringsforslag nu ville medføre, at spørgsmålet om folkeafstemning både i forbindelse med almindelige lovforslag og i forbindelse med grundlovsændringer skulle tages op påny; og da et flertal er blevet enigt om disse bestemmelser, finder jeg ikke, at ændringsforslaget kan modtages. Jeg skal derfor anbefale ærede medlemmer at stemme imod det af det ærede medlem hr. Aksel Larsen stillede ændringsforslag.

Aksel Larsen: Det forekommer mig, at statsministeren gør sig skyldig i to misforståelser. Den første er den, at dette ændringsforslag for at komme til realitetsbehandling burde have været stillet ved anden behandling. Som statsministeren burde erindre, stillede vi andre ændringsforslag ved anden behandling — naturligvis i håb om at få dem vedtaget —, deriblandt et forslag om, at det skulle ud til speciel folkeafstemning, om § 20 overhovedet skulle ind i grundloven, og var noget sådant blevet vedtaget, ville et ændringsforslag som dette have været overflødig. Der er forøvrigt ingen tvivl om, at så ville befolkningen have forkastet § 20. Men det er i overensstemmelse med forretningsordenen, at vi stiller et ændringsforslag ved tredje behandling; og her gør statsministeren sig skyldig i sin misforståelse nr. 2, når han siger, at hvis man skulle give sig til at forhandle det, blev man nødt til at optage en ny almindelig diskussion om folkeafstemningsreglerne i § 42 og § 89 og eventuelt ændre disse, og det kan